

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Imago Vechiana

Cossart, Gabriel

Parisiis, 1656

urn:nbn:de:hbz:466:1-38516

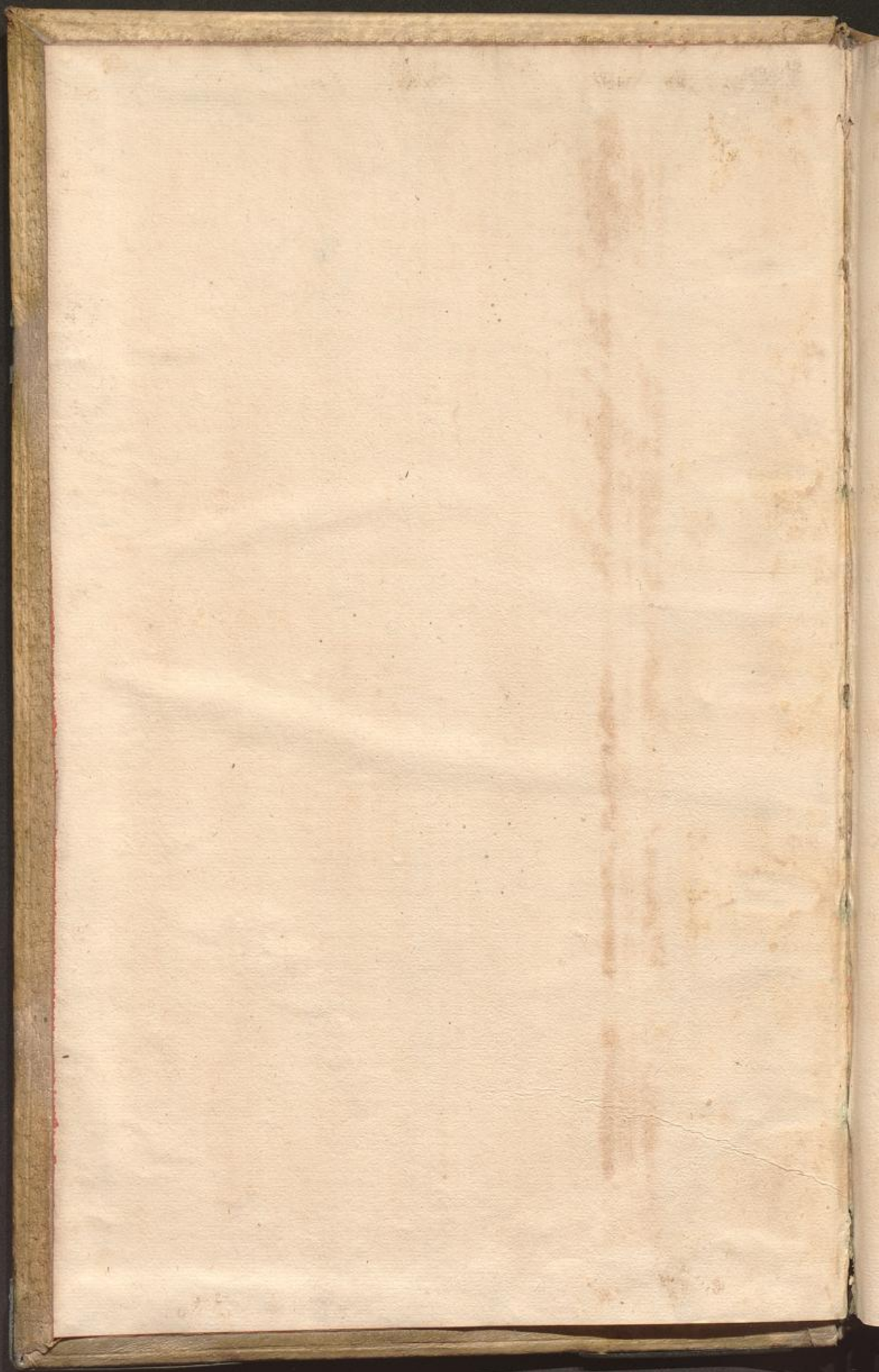

Th. 400a.

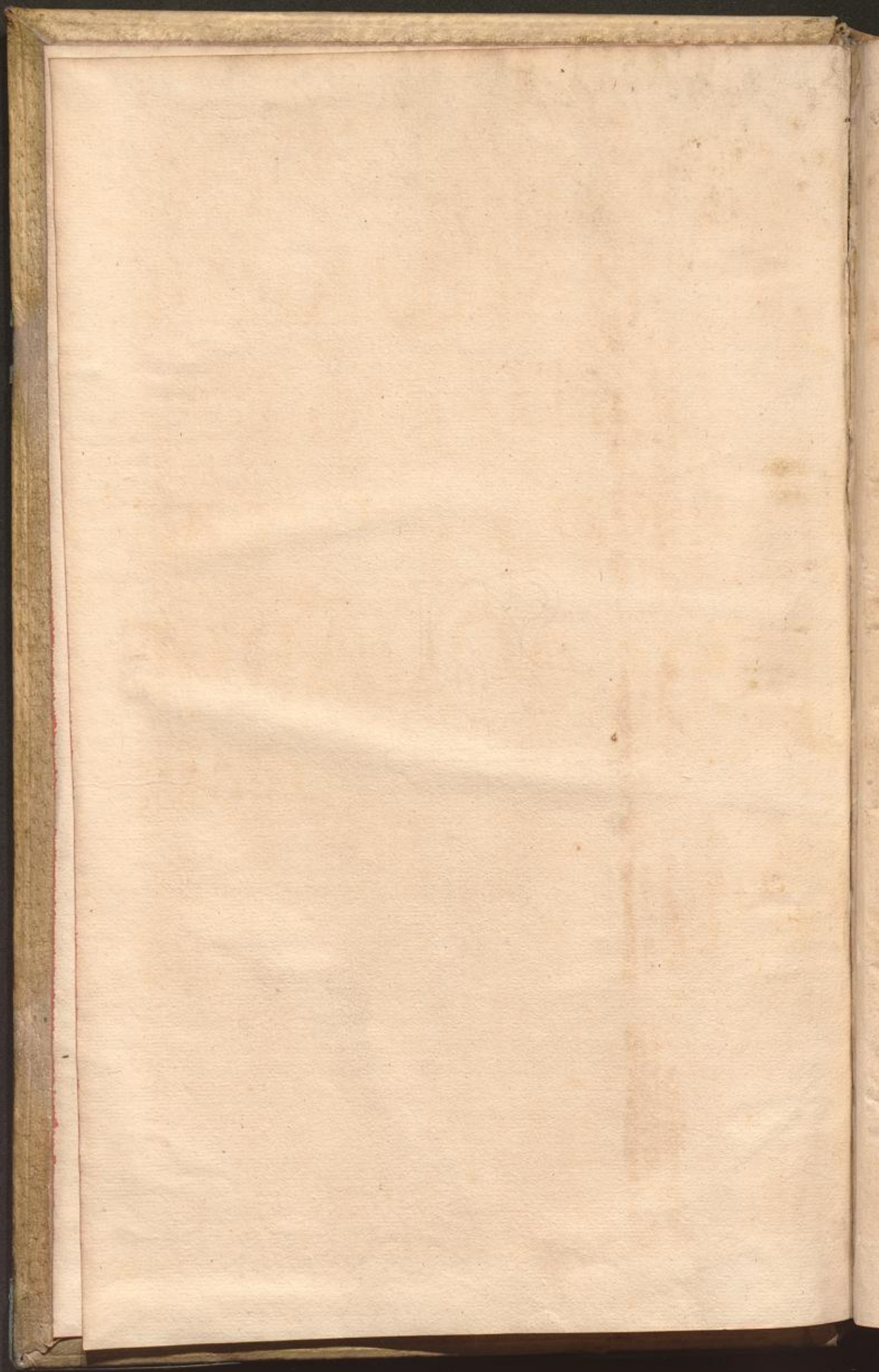
N V

22.

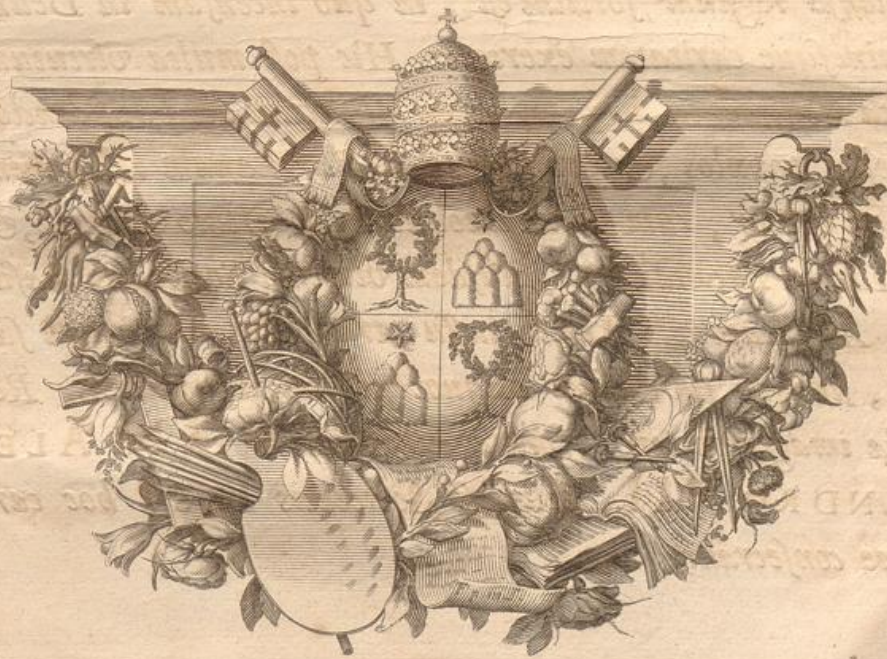

I M A G O
VECHIANA
ALEXANDRO VII.
PONT. MAX.
DEDICATA.

PARISIIS,
EX OFFICINA CRAMOSIANA.

---

c1o 10c lvi.

ARGUMENTVM.

PATER HORATIVVS VECHEIVS Societatis IESV
Sacerdos, stirpe apud Senenses nobilissima oriundus,
ALEXANDRI VII. Pont. Max. consanguineus, in Occi-
dentalem Indiam pradicandi Euangelij caussa transmissus,
Chilense regnum sortitus est, in quo incensam in Deum
hominēsque caritatem exerceret. Hic post multa virtutum
edita monimenta, in prouinciam Elicuram ad pacificandos
rebelles populos, & propagandam Christianam religionem
missus orator, cum sociis duobus P. Martino Aranda, &
F. Iacobo Montalbano, eiusdem utroque Societatis, casus
est, Anganamonis Reguli iussu, traductas ad Christi sa-
cra, sibi que subductas aliquot pellices indignantis. Rei
geste imaginem aeneà formà expressam S. D. N. ALE-
XANDRO VII. Religiosi Societatis IESV hoc car-
mine consecrant.

ALEXANDRO

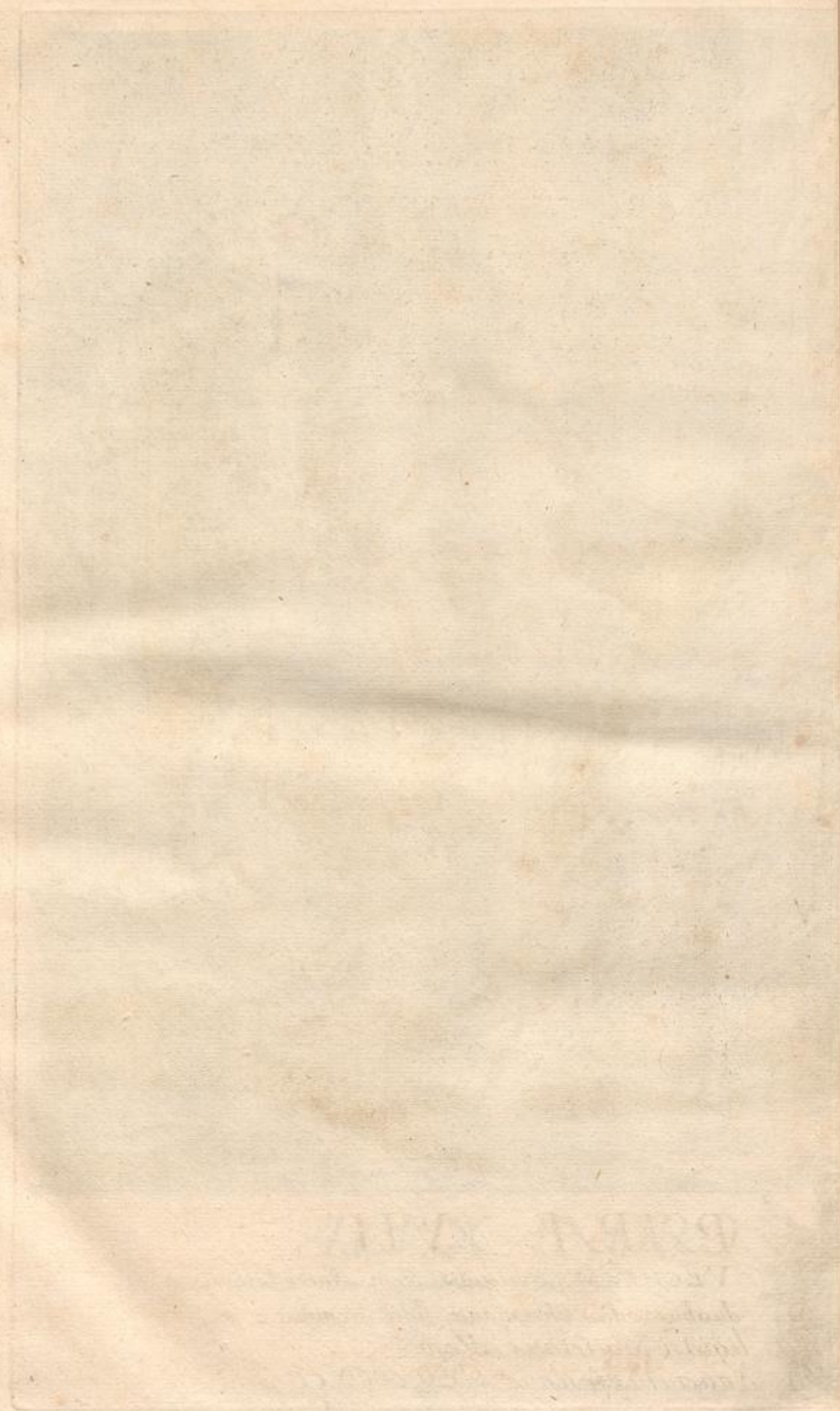
Sanctissimae suae consanguineae HORATIVUM
In Chilensi Americae regno cum sociis
Devotissimi filii Re-
Patri Sanctissimo

PAPAE VII.

VECHIVM Societatis Iesu Sacerdotem
duobus odio Christiana fidei casum
ligios Societatis Iesu
Sanctum munus DD. MD. CC.

Historia
Johann...

S. D. N.
ALEXANDRO VII.
I M A G O
V E C H I A N A.

AXIME regnantum, qui terris om-
nibus vnus,
Qui regnis superùm, & regnis das
iura profundis:
Quamuis tergeminus supra fastigia
rerum

Omnia surgat apex, decora & mortalia spernat:
Non tamen indignum (sit fas audere loquendo)
Spernendúmve tibi munus; sanctúmque, tuúmque
Heroem offerimus. Tuus est, quo tineta rubere
Barbara tela vides; quique Indica consecrat arua
Vechiadæ sanguis, tuus est: & fonte ab eodem

A ij

Chisiadùm in venas, per mille heroïca ductus
Nomina, & Etruscæ fluxit decora inclita gentis:
Senensésque auxit non vno numine Diuos.

Et nunc, credo equidem, sancto tibi pectore sanguis
Emicat occurso cognati sanguinis, vltro
Omnibus exultans, si fas erumpere, venis:
Séque sui Vechî sociare cruoribus ardet.
Indigetis Vechî, quem si, dum vita manebat,
Sanguine digna tuo nunquam sacra purpura texit,
Ipse sacro tinxit morientem murice sanguis.
Vsq̄ adeo vestræ debetur purpura genti.

Sed generis decus amplum, & nil vulgare sonantes
Seu Chisî titulos, seu Vechî nominis, olim
Doctiùs expressos maior tibi sistet imago,
Cunctos vna togæ ostentans ac Martis honores.
Hæc mortale nihil, rebûsve affine caducis
Exhibet, ac sensu vetat indulgere profano.
Sacrum augustum, ingens, & sanctâ rite peractum
Relligione vides: sacrum ne temne, Sacerdos,
Neu sit Pontifici vilis, pretiosa Tonanti
Quæ fuit, & magnis est addita victima Diuis:
Cæde suâ felix, & honesto victima leto.

Vechius hoc fatum trans & maria omnia longè,
Arentésque plagas Indorum, & inhospita regna,
Quæsiit affectans: pulchræque ad mortis honorem
Mille per obiectas voluit contendere mortes.
Huc cursus fuit: hanc Brasilûm squalentibus agris,
Sole

Sole sub ardenti, sitiebat Horatius vnam:
 Hanc & Atlanteo in magno, dum turbida contra
 Æquora, luctantésque atris Aquilonibus Austri
 Tendebant, vnam mediis ardebat in vndis.
 Cúmque notis iactata, & summo pendula fluctu
 Iam cælum ratis & stellatos tangeret axes:
 Exiliit, iam iamque tenere micantia visus
 Limina, & optatos ardens irrupere portus,
 Naufragio felix. At præcipitantia vota
 Damnauit tamen: & non sic, ait, astra placetis:
 Vos mihi per sæuas estis quærenda secures;
 Iam deuota sacro sum victima. Deinde vbi rursus
 Sideret in præceps fractæ mons spumeus vndæ;
 Ferretúrque simul, manes ruere vsque sub imos
 Visa ratis, totóque abscondi mersa profundo:
 Palluit aspectu, atque ingloria fata refúgit
 Vechius. At vel sic, inquit, sic victima fiam:
 Quidve meâ refert, corpúsne immania cete,
 Immanésne vorent Brasilj? si me meus antè
 Non riget expurgétque cruor: tamen hostia Christo
 Non immunda cadam, cum me maria omnibus vndis
 Eluerint mersum, & lustrale piauerit æquor.

Ah quoties populísque tuis, America, tuísque
 Moribus indignans, non es sat barbara, dixit,
 Nec votis satis apta meis. Te scilicet vnam
 Immitem ante alias, & funera multa minantem
 Crediderat; fixásque cruces in limine primo

Finxerat ingeniosus amor: vixque Indica puppi
 Litora contigerat, dudum ignorata carinis
 Litora, & ignotum longè semota sub axem:
 Cùm sibi deesse cruces questus, cœpítque morantes
 Incusare neces, nimis & parcentia fata.

Impatiens aram quærebat victima; votis
 Iam mactata suis. Tum sicubi acinacis Indus
 Fulserat, auditæve procul sonuisse secures:
 Me me, adsum, clamabat: & haud insueta triumphis
 Arma, crucem tollens; Christũ nouus aduena, Christũ
 Ibat in aduersos resonans: mox barbara Christum
 Agmina certatim, peregrinæ murmure linguæ,
 Quis credat? rudibúsque sonis iam victa, vocabant:
 Non priùs auditum votis venerantia nomen,
 Hospitis ante pedes. Quis tum tibi sensus, Horati?
 Cùm tua te fraudans votis ac morte petitâ,
 Iam positam ante oculos rapuit victoria palmam?
 Nec lugere sinunt tot Christo parta trophæa;
 Nec patitur gaudere tuo mora facta triumpho.
 Quid facias? ambos magno sub pectore sensus
 Conciliauit amor: victori gaudia Christo
 Plena dedit, luctúsque sibi seruauit amaros.
 Et fluxere tamen communibus vtraque riuis
 Vechiadæ ex oculis. Lacrimas & sancta voluptas,
 Et sanctus dolor elicuit; scatebrísque verenda
 Ora super geminis ingentia flumina currunt.
 Et cùm fonte sacro plangentes pectora turbas

Mergeret, hæc sacro miscebat flumina fonti:
Diuinusque latex puris crescebat ab vndis.
O vtinam, addebat, nostri vos sanguinis amne
Fas foret eluere! At si nondum fata tulerunt
Vt caderem, nec adhuc videor maturus olympo,
Infelix: saltem pro me tibi victima, Christe,
Multa datur melior. Fert hæc tibi sacra sacerdos,
Victima qui fieri, sineret tua sancta voluntas,
Maluit. Interea nostræ non vnica cædi
Hostia proludat: mox ipse adiungar; & vltro
Sanguineis reddar iampridem debitus aris.

His animis orbem alios, alioque calentes
Sole plagas peragrans, noua victor & inuia longè
Pandebat Christo spatia: exuiasque subactò
De stygis imperio, post tempora longa receptas,
Ibat grata ferens cælesti munera regi:
Perpetuis operans sine cæde ac sanguine sacris.
Donec sanguineis, totâ quæ mente petebat,
Admotus sacris; siue hostia, siue sacerdos,
Occubuit tandem, atque animâ meliore litauit.

Chilenses terræ, toto quas vltima mundo
India disiungit, vos hic aspergine sacrâ
Lustrauit cruor, & proprias sacrauit olympo.
Tûque adeo nil iam decedis gentibus vllis,
Crimine facta tuo felix Elicura; tibique
Indignata licet, tellus tamen inuidet omnis:
Inuidet, & quo tincta makes venerata cruorem

Vechiadæ ; facinus, quod detestatur, honorat :
Téque ream cædis, clamátque hac cæde beatam.

Qui te autem, tellus tum barbara, cæcus agebat
Incautam furor, & stimulis vrgebat iniquis ?

Ille tibi, post tot tenebris malè merfa profundis
Sæcula, Diuini portabat luminis ignes :

Ille diu fessæ bellis, & pacis egenti,

Pacem ibat, fœdúsque ferens, orator Ibero

Ab duce delectus : sed nec sacra lumina ferre

Pandentem potuit, nec fœdera certa nouantem,

Impius Anganamon. Vxorum hic agmina secum

Longa trahens, thalamis aliquas fugisse relictis

Dum videt, & Christi meliora in iura vocatas :

Sæuit in auctorem, castóque à sanguine pœnas

Illustris facti furiosus sumit adulter.

En vt agit flammæ, toruáque in imagine sæuit

Ira superstes adhuc ; en implacabilis vltor

Ipse necem mandátque, oculísque immitibus haurit.

Nil agis his odiis : non hic tibi, barbære, sanguis

Funditur : hunc pacis vindex, tutórque pudoris,

Libat vtrique cadens, pridem deuotus vtrique

Vechiades ; & , cùm tua castus regna rigârit

Pacificúsque cruor, gressum pax ociùs istuc

Alma feret, ritúsque pudor damnabit auitos ;

Et sanctâ populus compositus lege quiescet.

En etiam pœnis non sufficis vnus, Horati :

At necis adiuncti comites, quos inclitus ardor

Confor-

Confortes operum tantorum, haud parua secutos
 Addiderat: trans & pelagi spatia omnia vectos,
 Egerat extremos terrarum quærere fines.

Hinc sæuo mucrone cadit transfixus Aranda,
 Fidus Aranda comes, quo non præstantior alter,
 Seu patrare animis seu ferre ingentia magnis;
 Et gentes mulcere feras, Christique triumpho
 Addere prodigiis & certo numine victas.

Inde afflictus humi traheris, clauâque trabali
 Cervicem elisus, nec vulnere faucibus vno,
 Montalbane, iaces; sacri qui muneris exfors
 Parua ministeria, & tenuem contentus obibas
 Vilibus officiis per mille pericula sortem.

Vnius ad tristes nutus cecidere tyranni
 Tergemini heroes: fratrum simul edita cædes
 Vna trium: inque vnum tres riui sanguinis amnem
 Concordes coeunt, alueoque feruntur eodem.
 Dux fuit ad cælum tamen; ingentemque, peremptus
 Ante alios, animam fatibus illustribus egit
 Fortis Vechiades: seu primum hunc tela petebant,
 Seu magis ipse ruit nudatos primus in enses;
 Expectansque necem dudum, exultansque repertâ.

Namque vbi carnificum voces, longèque sonantum
 Audiit armorum strepitus, ac sæua minantum:
 Obuius exiliit, mortisque ad signa propinquæ
 Gestit applaudens. Æstiuus mensibus anni
 Haud secus agricola exultat, cum rauca sonare

Murmura nimborum incipiunt : mox vnda sequetur
 Scilicet, optatúsque satis sitientibus imber.
 Et quamuis tecto sub paupere staret ad aram
 Gramineam, tum sacra parans, ingentia sacra
 Queis maetata Deum non impar victima placat:
 Exiliit tamen impatiens, sacrísque relictis,
 Ad sacra tot votis dudum exoptata volauit.
 Nec iam, Christe, tuum patri libare cruorem,
 Sed te ambit placare suo. Ruit obuius ille
 Carnificum turbæ; ruit illi turba vicissim
 Obuia carnificum, cædes optatur vtrimque;
 Hanc quærit feruens amor, hanc odia aspera portant.
 Et dubitent oculi, malítne haurire cruorem
 Impia barbaries, an fundere malit eundem
 Vechiadæ pietas, & amanti reddere Christo.
 Ne plagis rimare viam furiose, locúmve
 Sollicitè explora: patet ecce ad vulnera totus,
 Hostibus & nudans obiectat pectora, telísque
 Indefensa aperit: quæ sæuâ barbarus hastâ
 Transadigit rumpens, animámque recessibus altis
 Insequitur latitantem, & durâ cuspide pellit.
 Vicius inest tabulæ sensus, spirántque virorum
 Expressæ effigies. Cernis flammata necantum
 Ora, trucésque oculos? cernis lætámque iacentis
 Herois frontem, blanditáque lumina morti,
 Et superis blandita vocantibus? vnus hærent
 Ecce poli aspectu, & quamuis morientia languent,

Nituntur tamen, & promissa ad sidera tendunt:
 Seu properantē animam supera ad conuexa sequuntur,
 Seu magis anteuolant cunctātem, & ad æthera ducunt:
 Designantque vias sese ad sua regna ferenti.

Nec satis est sæuis tortoribus vnica cædes,
 Nec, Vechi, satis vna tibi. Noua destinat ecce
 Vulnera trux alter; tēque in caput ense reducto
 Mox feriet: sic tu maetabere sæpius idem,
 Vnāque sufficies non vni victima sacro;
 Et paci deuota eadem, & deuota pudori.

Nec desunt oculis fontes, castōue flagrantēs
 Corde foci, votiua quibus se se hostia maet
 Christo totam adolens. Sacro si visus abesse
 Turis honos: supplent suspiria turis honorem
 Ignea missa polo, superūm quæ templa vaporant,
 Turea dona supra, fumōsque accepta Sabæos.

Hic etiam sacri vice turis, & ignis odori,
 Fumat Vechiadæ sanguis, gratōsque vapores
 Idem halans cælo mittit, vocēsque disertas.
 Non quales fudit, primus qui cæde recentem
 Tinxit humum sanguis, cum questibus æthera pulsans
 Posceret vltices fraterno à sanguine pœnas.
 Vocibus æternū resonans petit astra benignis
 Pacificus Vechi cruor: assiduūque Tonantis
 Ad solium orator, pro caris supplicat Indis.
 Hoc pius officium sæua pro morte rependit.

Nunquam deinde cruor tacuit facundus: at Indos

Vsque docet resonans, & iter designat olympo,
 Perpetuisque operans, etiam post funera, sacris
 Solennes iterat voces; procul este profani,
 Este procul, clamans, nostraque absistite terrâ.
 Irrita nec clamat. Fugiunt sensusque profani,
 Sacrilegique patrum ritus, dum cedere virtus
 Sanguinis imperiosa iubet: tandemque Chilensi
 Incipit & pietas, & pax assuescere cælo.

O pietas! ô pax! hæc Indis munera quondam
 Inclite CHISIADÆ, patrum Optime, Maxime regum,
 Sanguine parta tuo: populis hæc omnibus idem
 Ferre parat sanguis, cæloque accire laborat
 Optatam Europæ, post tot bella aspera, pacem.
 Pax tibi solus amor. Pacem, seu publica curas,
 Regnorum inuigilans fatis, seu sancta labori
 Otia succedunt, pacem meditaris; & vnam
 Voce vocas, votisque & curis omnibus vnam.

Quàm sæpe, incenso latebras dum quæris amori,
 Interiore domo, tua te suspiria produnt,
 Ædibus in sanctis vnam resonantia pacem!
 Auditæque alto de pectore rumpere voces:
 O pax! ô bona pax! si te nisi sanguine fuso
 Exorare nefas: nostro tibi sponte litamus.
 Vulnera cur desunt votis? ô funere felix
 Vechiades noster, cecidit qui victima paci!
 I cruor, i venis cruor omnibus, atque nefandas
 Bellorum restingue faces. His pacis amator

Feruidus

Feruidus indulges votis, vrgésque morantem.

Quòd si te seruant populis, parcúntque cruori
 Fata tuo, nec emi poscunt alma otia tanti;
 Si satis est, venis haustum morientis Horatî
 Iam paci fluxisse semel: pro sanguine iuges
 Das paci lacrimas: placidus nec desinit imber,
 Fulmineósque inter strepitus, intérque furentum
 Murmura bellorum, & tristes manare procellas.

Ac veluti cæli in medio, Boreæque Notique
 Prælia cùm miscent, euertúntque omnia latè
 Frenari indociles: ruerit si nubibus imber
 Largior, incipiunt positis mansuescere bellis
 Discordes ventorum animæ, pluuiique fugantur
 Aspectu Iouis, & toto procul æthere cedunt.
 Haud aliter lacrimísque tuis compressa residet
 Bellantum rabies populorum, ac læta serena
 Restitues terris. Et iam mitescere regna
 Vocibus obsequiosa tuis, inflexáque corda
 Regnantum aspicio, sanctæque fauentia paci.
 Tu modò dic leges, & fœderis vnicus esto
 Arbiter æterni. Terras tremefecerit armis
 Sæuus Alexander: Tu nomine clarus eodem,
 Clarior & pacis titulis dicere; decúsque
 Maius erit, fesso bellis succurrere mundo.

Et memor orbis erit: tibique immortalia gentes
 Pacatæ decora, & sæclis visenda futuris,
 Marmoreos arcus centeno fornice tollent:

PACIFICOQUE alacres inscribent marmora PATRI.
 Has tibi Relligio moles, has Gloria tollet
 Omnibus in terris; nec erit plaga nominis expers
 Vlla tui: seu sancta rigans vbi moenia Tiberis
 Lene fluit, seu quâ tranquillo Sequana manat
 Flumine, seu præceps tumido quâ currit Iberus.

Nec tibi non tollat monumenta perennia Rhenus,
 Aut generosa tuo Germania desit honori:
 Illa tibi (fors hæc tot clades vna leuabat)
 Nota diu, suauisque; diu virtutibus hospes
 Consecrata tuis: cum pacis maximus auctor,
 Inter tot proceres omni de gente profectos
 Confidens medius, venerabile nutibus vnis
 Concilium regeres; iam tum caput agnitus orbis,
 Pacificus iam tum, crudeliâque arma perosus.

Hæc tibi pacis erant inter tot bella parandæ
 Prima rudimenta, & magni parua orsa laboris.
 Suafor eras pacis, nunc arbiter. Ecce Quirini
 Augustum ad collem conuersus respicit orbis,
 Quæ sibi fata pares. Iam cæli limine primo
 Aurea pax, roseâ, Petri quâ culmina surgunt,
 Nube latens, sedet. Huc illam tua vota vocarunt.
 Perge modò: en celeres primis iam nisibus alas
 Commouet, exhortans sese; tentâtque volatum,
 Iam desueta diu. Nihil est, quod deinde moretur:
 Exspectâtque tuos lapsura ex æthere nutus.

Tunc vatium egregij cantus Helicone profano

Cessabunt omnes: te sanctis montibus vnum
 Et voces & pleetra canent: pacisque parentem
 Progenies pacis tollent ad sidera Musæ.
 Dulcis amor Musæ tuus, & melioribus annis
 Deliciæ, cum te paulum subducere curis
 Fas erat, & grandi IUVENILIA ludere versu:
 Nec commissus adhuc inuiderat otia Mundus.

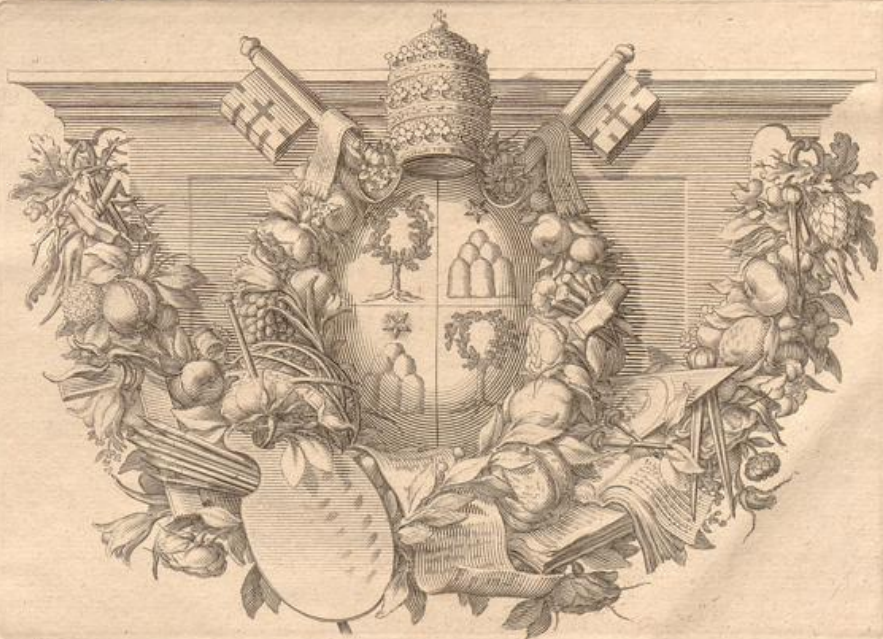
Accedent aliæ votis communibus artes:
 Pacificis omnes studiis; tibi pacis amanti
 Caræ omnes: quarum ingenio vicisse magistros
 Diceris, Ausonios inter doctissimus vnus,
 Et tabulis pretium, & spiranti ponere saxo.
 Certabunt ærique color, marmorque colori:
 Omniaque in vultus artis miracula cernam
 Ire tuos. Vincet radio Possinus Apellem,
 Praxitelem cælo Berninus, & omnibus ora
 Hic tua pigmentis imitabitur; ille metallis.

Nulla tibi ramis non cincta virentis oliuæ
 Effigies surget: cunctas & ciuica quercus,
 Et vatum vnus honos laurus Parnassia cinget:
 Tolleturque triplex triplici de frondè tiara.
 Et tibi tot florere oleas pax alma iubebit,
 Quot palmas atavis heroibus aspera Mauors
 Inter bella dedit. vestræ viret vtraque genti
 Arbor, & æternos vestro dat munere fructus.

Tot terrarum inter studia, & molimina tanta
 Certantum officiis populorum, operumque labores

Immensos, tenuis non dedignabere musæ
 Obsequia, & nostros exilia munera cantus.
 Namque tuæ pars laudis erunt venientibus annis
 Hi quoque, seque humiles donis maioribus addent.
 Et facient animos etiam tua carmina nostris.
 Illa quidem nostros tantum superantia nisus,
 Quantum Phocaicas Heliconis culmina valles:
 Sed tamen incendunt vatum genus omne, tuisque
 Responsum modis, quanquam inferiore camœnâ,
 Ambitionis erit: tu dux eris vnus, & vnus
 Materies; Musisque resolues omnibus ora.
 Ut cum vere nouo siluæ regina sonantis
 Præcinuit philomela, stupet nemus omne, chorusque;
 Doctarum alituum, nec posse æquare fatentur.
 Excitat vna omnes tamen, argutosque superba
 Prouocat ad cantus: præeuntem sponte secutæ
 Certatim modulantur aues, carmenque magistræ
 Aut ardent imitari, aut non imitabile laudant.
 Prima tibi pendunt hæc vectigalia nostræ
 Pierides, tenuisque canunt præludia versu:
 Dicturæ maiora, & tot tua nomina linguis
 Missuræ in populos, quot latè in dissita regna
 Spargimur Ignatî soboles, insignis I E S V
 Nomine, per terras iurata vndasque per omnes
 Ire, redire tuo, mortisque laceffere, nutu.
 Hanc tibi deuotâ pridem, & complexus amantem es,
 Fouisti que sinu, caræ tibi gentis I E S V

Antè pater , quàm te dixisset terra parentem.
 Nunc quoque terrarum quamuis moderaris habenas
 Summa tenens , supplèxque tibi summittitur orbis :
 Non tamen ex illo despectos culmine rerum
 Negligis , aut patrij cessas oblitus amoris.
 Sed pius vsque faues ; intèrque negotia Mundi,
 Nostra tamen curas. Quòd si persolvere grates
 Haud opis est nostræ , meritis ingentibus æquas :
 At non fortè tibi spretas nostrèrque , tuúsque
 Vechiades , vnus cunctorum nomine reddit,
 Nostrorum interpres studiorum , & idoneus obses.
 Hunc adeo , magnâ non cassum laude , tibíve
 Indecorem , parua quamuis in imagine , cernis.
 Et sit parua licèt , tantùm annue , Mundus adorat.

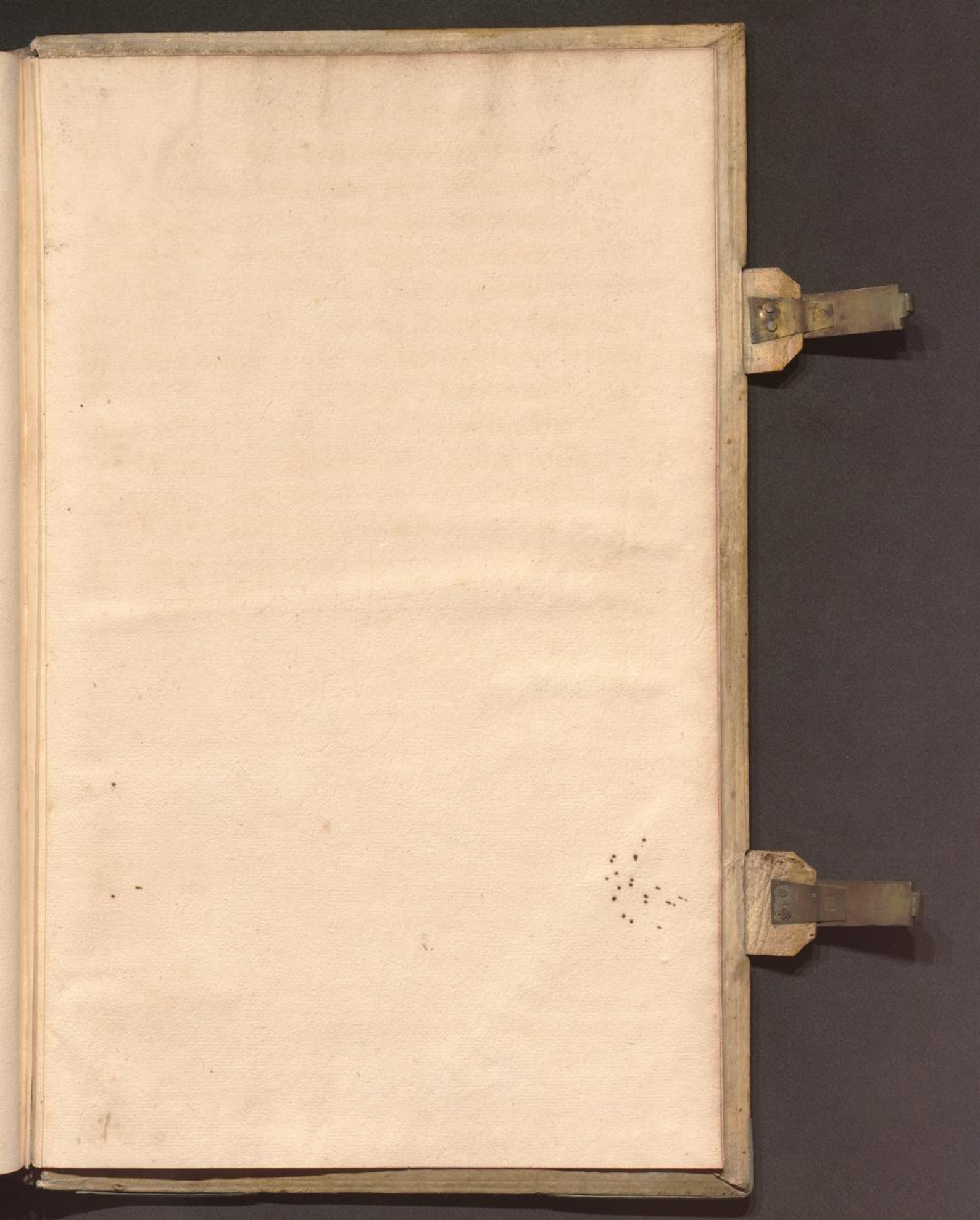

Collegio Societatis Jesu Paderb. 1683 dono p. J. J. Kappenberg

Anci p...
Nunc quod...
Summ...
Non tam...
Neglig...
Sed p...
Nostri...
Hic op...
At non...
T...
Nostri...
Hunc...
In hoc...

Faint handwritten text at the bottom of the page.

N
T

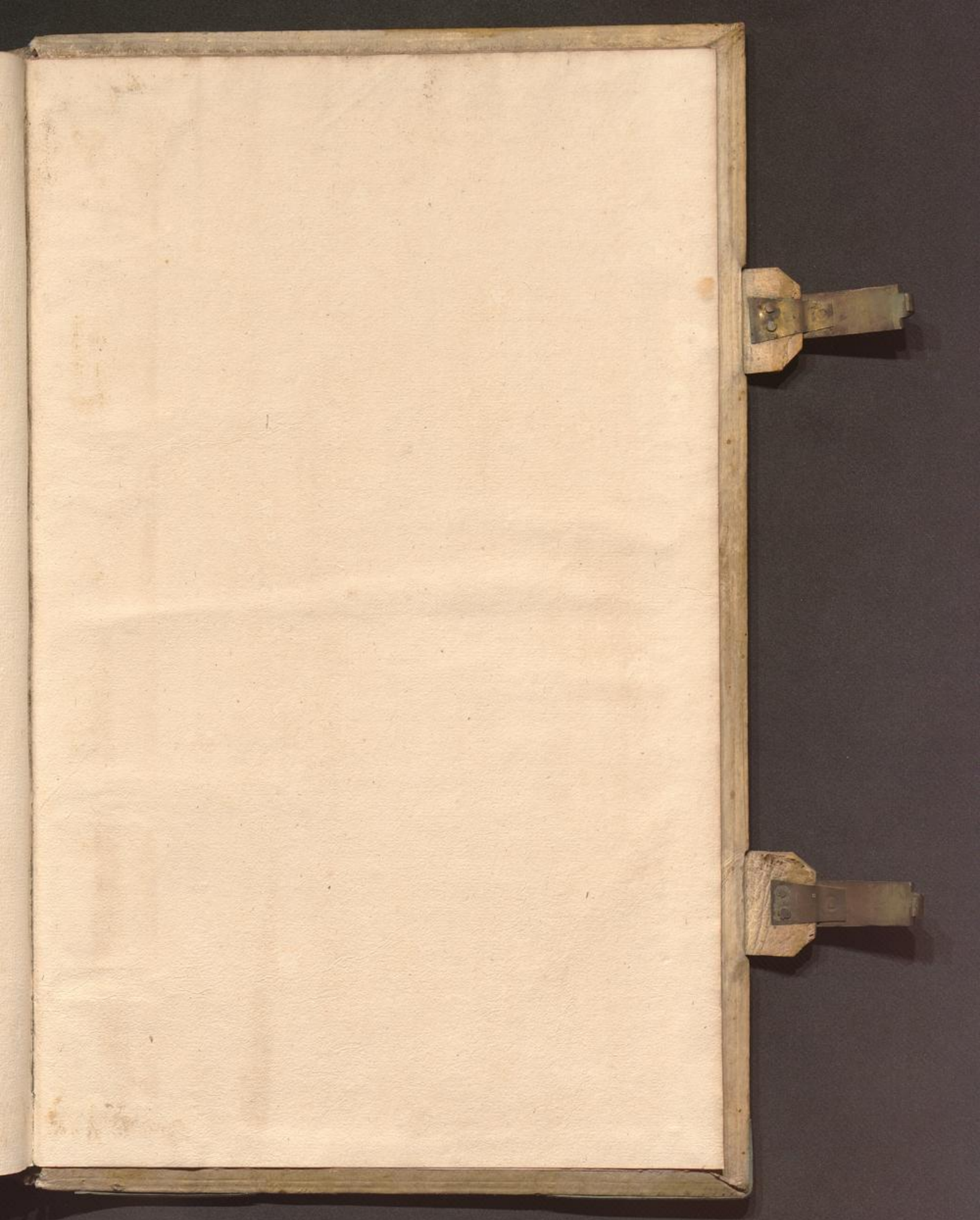
Historia
12

Historia
T. 1.

Historia
T. 2.

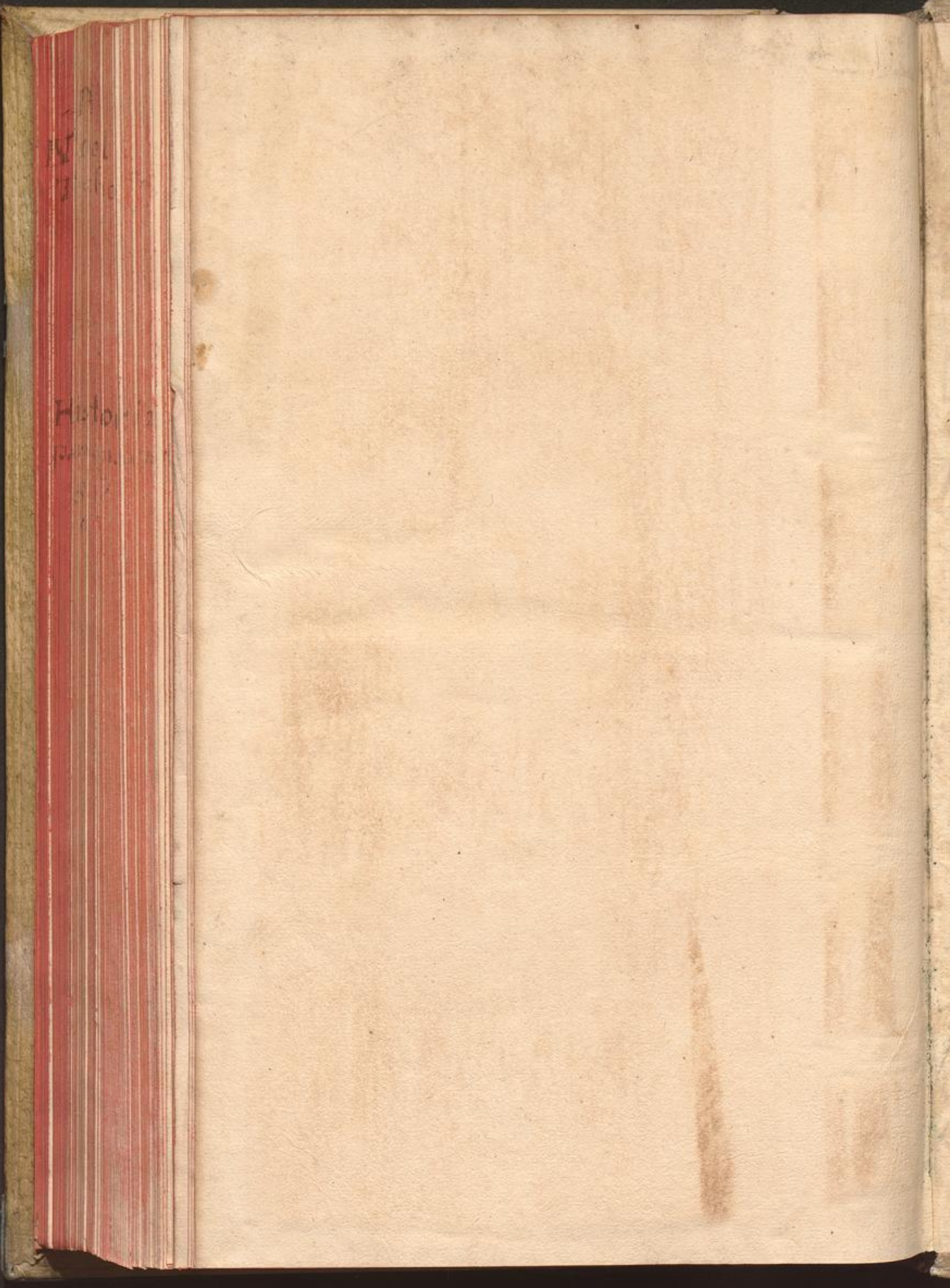

Historia
T. I.

Historia
T. II.

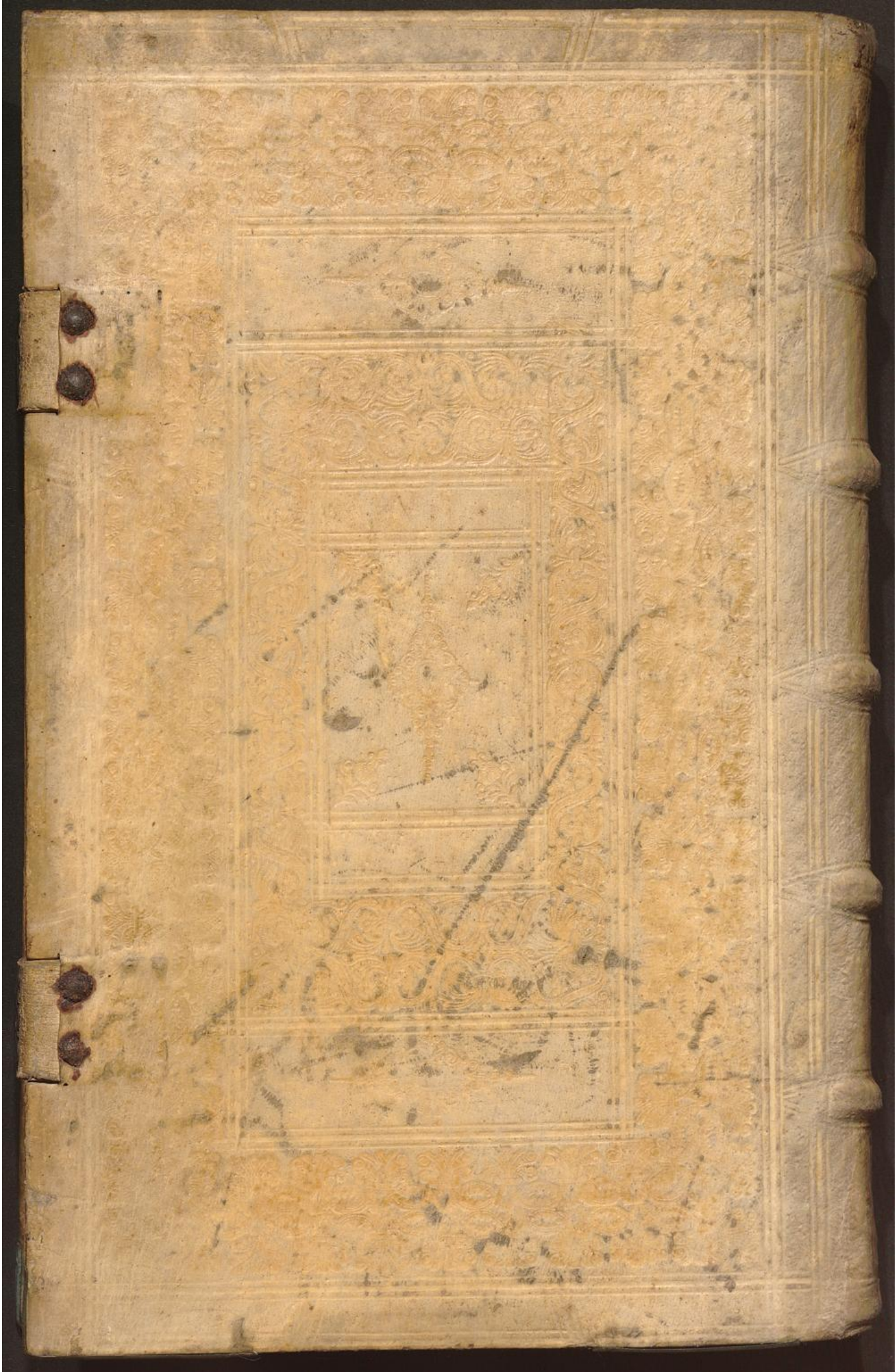

Handwritten text, possibly a page number or title, located near the top left corner of the page.

Handwritten text, possibly a title or section heading, located in the upper left quadrant of the page.

Th
400 a

P
N del
Techo

Historia
Paraguana
SV
6

